

VARGEN

Bygganvisning.

Skär och såga ut alla detaljer i satsen. Den tjocka plywooden sågas med lövsåg, den tunna med lövsåg eller också klippes den med en skarp sax, balsan skäres med rakblad eller med en s. k. hobbykniv.

Alla delar limmas med ett snabbtorkande lim. Ett bra lim: Wentzels BALSALIM.

För att hålla ihop detaljerna medan limmet torkar används knappnålar och klädnyppor. Knappnålarna bör vara av typ med glashuvuden.

- 1. Kropps-stomme.** På kroppsstommens främre del limmas nosbitarna fast, en på vardera sidan. Låt limmet torka tillräckligt länge.
- 2. Nosbitar.**
- 3. Förstyvnadslist av 2x5 mm furu.** Limmas fast på stommens övre del, en på vardera sidan. OBS. Limma ej ihop listerna bakom kroppsstommen.
- 4. Styrning för vingen.** Limmas fast i det för den gjorda urtaget i stommen. Se till att biten vändes rätt i fastlimningen. Studera ritningen.
- 5. Startkroksförstärkning.** Limmas fast på stommen, en på vardera sidan.
- 6. Främre vingbädd.** Limmas fast på sin plats på kroppen. Iakttag bädden framifrån och se till att den inte kommer snett.
- 7. Bakre vingbädd.** Limmas fast på kroppens översida. Avståndet mellan främre och bakre vingbädd erhålles från ritningen.
- 8. Fena.** Fenan limmas ihop av två delar. Detta göres bäst på en plan bräda med det vaxade papperet, som finns med i satsen, som underlag. Håll ihop delarna med knappnålar medan limmet torkar. Fenan limmas sedan fast på kroppens akterända, mellan de båda förstyvnadslisterna.
- 9. Stabilisator.** Limmas fast på kroppens undersida, längst akterut.
- 10. Utfyllnadsbit.** Limmas fast i tomrummet mellan kroppsstomme och fena.
Hela kroppens putsas med fint sandpapper. Nosen avrundas (se ritningen), liksom stabilisatorns och fenans kanter. Måla kroppen, stabilisatorn, fenan och vingörönen med cellulosalack. Stryk endast en gång. Välj en glad färg, som kan iakttagas på långt håll.
- Vingen.** Vingen byggs på ritningen, som placeras på en absolut plan bräda. För att skydda ritningen läggs man på det vaxade papperet, som finns med i satsen.
- 11. Spryglar.** Nåla först fast bakkantlisten på sin plats på ritningen. Limma fast spryglarna på sina platser mot bakkantlisten, och håll dem uppresta med hjälp av knappnålar. OBS. De fyra X-märkta spryglarna placeras i mitten av vingen. De yttersta spryglarna skall luta snett utåt. För att erhålla rätt vinkel använder man sig av mallen som finns med på balsaffaket i satsen.
- 12. Bakkantlist.**
- 13. Framkantlist.** Limmas fast på sin plats i urtagen på spryglarnas främre del.
- 14. Förstärkningsbalk.** Denna limmas fast i urtagen på de mittersta spryglarna.
- 15. Vingbalk.** Limmas fast ovanpå förstärkningslisten (14), längs med hela vingen.
- 16. Förstärkningsbitar.** Små trekantiga balsabitlar, vilka limmas som förstärkning vid alla spryglarnas fram- och bakkant.
Lossa nu vingen från byggbrädan.
Putsa vingens alla kanter med fint sandpapper. Framkantlisten avrundas och bakkantlisten slipas något spetsig. Listernas ändar kanas så att de kommer i plan med ytterspryglarna.
- Klädsel.** Till klädsel används det tjocka japanpapperet, som finns med i satsen. För att fästa papperet används balsalim, men då detta och liknande lim är mycket snabbtorkande, måste papperet fästas omedelbart efter påstrykningen.
Vingen klädes endast på **översidan**.
Stryk först lim på bakkantlistens översida och fäst papperet. Stryk sedan lim på ytterspryglarnas översida samt framkantlisten och fäst papperet utöver dessa. Viktigt är att papperet

- Nosen avrundas (se ritningen), liksom stabilisatorns och fenans kanter.
Måla kroppen, stabilisatorn, fenan och vingöronen med cellulosalack. Stryk endast en gång. Välj en glad färg, som kan iakttagas på långt håll.
- Vingen.** Vingen byggs på ritningen, som placeras på en absolut plan bräda. För att skydda ritningen lägger man på det vaxade papperet, som finns med i satsen.
- 11. Spryglar.** Nåta först fast bakkantlisten på sin plats på ritningen. Lämna fast spryglarna på sina platser mot bakkantlisten, och håll dem uppresta med hjälp av knappnålar. OBS. De fyra X-märkta spryglarna placeras i mitten av vingen. De yttersta spryglarna skall luta snett utåt. För att erhålla rätt vinkel använder man sig av mallen som finns med på balsaffaket i satsen.
- 12. Bakkantlist.** Lämna fast på sin plats i urtagen på spryglarnas främre del.
- 13. Framkantlist.** Denna limmas fast i urtagen på de mittersta spryglarna.
- 14. Förstärkningsbalk.** Limmas fast ovanpå förstärkningslisten (14), längs med hela vingen.
- 15. Vingbalk.** Små trekantiga balsabitlar, vilka limmas som förstärkning vid alla spryglarnas fram- och bakkant.
Lossa nu vingen från byggbrädan.
Putsa vingens alla kanter med fint sandpapper. Framkantlisten avrundas och bakkantlisten slipas något spetsig. Listernas ändar kaupas så att de kommer i plan med ytterspryglarna.
- 16. Förstärkningsbitar.** Till klädsel används det tjocka japanpapperet, som finns med i satsen. För att fästa papperet används balsalim, men då detta och liknande lim är mycket snabbtorkande, måste papperet fästas omedelbart efter påstrykningen.
Vingen klädes endast på **översidan**.
Stryk först lim på bakkantlistens översida och fäst papperet. Stryk sedan lim på ytterspryglarnas översida samt framkantlisten och fäst papperet utefter dessa. Viktigt är att papperet blir jämnt, inte hårt sträckt. Om ojämn sträckning erhålles blir vingen skev och modellen ingen toppmodell.
- Klädsel.**

Blir sträckningen ojämn kan papperet lossas på en del ställen med hjälp av acetone (ett lösningsmedel för de flesta snabbtorkande limsorter) som strykes på med en mjuk tygbit.

Krympning och lackning av klädseln skall ske i samband med att man ger vingen den erforderliga skrånkning som behövs för att planet skall bli en verklig toppmodell. Förfar därför på följande sätt:

Nåla fast vingen på byggbrädan. De yttersta spryglarnas bakkant pallas upp med en 5 mm list på undersidan (se ritningen — planet sett framifrån).

Spruta eller pensla på vatten över hela den klädda vingen. Använd en fixer- eller parfumspruta. Om vattnet penslas på måste man ha en mycket mjuk pensel samt vara lätt på handen så att klädseln inte skadas. Papperet är nämligen mycket ömtåligt i fuktigt tillstånd.

Låt vingen torka — men inte i närheten av värmeelement eller dylikt. När papperet torkar krymper det och en jämn sträckning av klädseln erhålles.

Lacka vingen 2 gånger med zaponlack eller s. k. impregneringsmedel. Låt lacken torka väl — sedan kan vingen lossas från byggbrädan.

- 17. Vingöron.** Limmas fast utanpå ytterspryglarna. Vingen fästes på kroppen med gummimoddar, som skall vara tillräckligt starka och många för att vingen skall följa med i rörelsen om man vickar försiktigt på modellen.

Flyganvisning.

Trimning.

Välj en lugn dag för det första flygförsöket.

Planets tyngdpunkt skall vara belägen c:a 40 mm bakom vingens framkant. Väg av modellen på två fingerspetsar och balansera in tyngdpunkten. Om nosen pekar upp, skall planet tyngas framtill. Om nosen hänger ned, skall planet tyngas baktill. Lämpliga tyngder är: framtill — mycket små träskruv (1/8" med kullrig skalle) som skruvas fast i nospartiet, från sidan, baktill — knappaålar som sticks in längst akterut i kropp och fena.

Modellen kastas rakt mot vinden, nosen något nedåtriktad, och med en lugn jämn rörelse, så att det känns att modellen sjunker bär, fast innan den lämnar handen. Iakttag noga hur modellen flyger vid varje trimningskast. Flygbanan skall vara rak och så flack som möjligt.

Dyker planet — tag bort tyngder i nosen eller tyng ner aktern.

Går planet först braut upp (stegar sig) och sedan med en skarp dykning rakt ner i backen — tyng då nosen eller tag bort tyngder i aktern.

Svänger planet åt vänster, vrides vänster vingspets något framåt.

Svänger planet åt höger, vrides höger vingspets något framåt.

Höjdstart.

Höjdstart med hjälp av lina är den startmetod som används vid de flesta tävlingar. Denna tillgår på samma sätt som när man drar upp en drake, men då planet har kommit upp på topphöjd släpper linan och den riktiga flygningen börjar.

Linan skall vara tunn och stark, t. ex. björntråd, och i ena ändan försedd med en lagom stor ring, samt omedelbart nedanför ringen, en tunn, färgstark tygbit, helst siden. Linans längd bör vara 25—50 meter.

Vid höjdstart måste en medhjälpare hålla i planet. För övrigt tillgår starten så som ritningen visar och vidare gäller följande råd:

- välj en plan mark att springa på annars blir uppdragningen ojämn och linan släpper oflast för tidigt från planet.
- iakttag modellen hela tiden då uppdragningen sker.
- om planet "viker sig" (svänger) åt något håll avslutas starten omedelbart. Upprepas detta trimmas modellen genom att vingen vrides åt det håll som planet svänger.
- iakttag modellens flygning efter varje höjdstart och fintrimma därefter.
- var noga med att kontrollera vingens läge på kroppen före varje höjdstart.

WENTZEL

modellen flyger vid varje trimningskast. Flygbanan skall vara rak och så flack som möjligt.

Dyker planet — tag bort tyngder i nosen eller tyng ner aktern.

Går planet först brant upp (stegrar sig) och sedan med en skarp dykning rakt ner i backen — tyng då nosen eller tag bort tyngder i aktern.

Svänger planet åt vänster, vrides vänster vingspets något framåt.

Svänger planet åt höger, vrides höger vingspets något framåt.

Höjdstart.

Höjdstart med hjälp av lina är den startmetod som används vid de flesta tävlingar. Denna tillgår på samma sätt som när man drar upp en drake, men då planet har kommit upp på topphöjd släpper linan och den riktiga flygningen börjar.

Linan skall vara tunn och stark, t. ex. björntråd, och i ena ändan försedd med en lagom stor ring, samt omedelbart nedanför ringen, en tunn, färgstark tygbit, helst siden. Linans längd bör vara 25—50 meter.

Vid höjdstart måste en medhjälpare hålla i planet. För övrigt tillgår starten så som ritningen visar och vidare gäller följande råd:

- välj en plan mark att springa på annars blir uppdragningen ojämn och linan släpper oftast för tidigt från planet.
- iakttag modellen hela tiden då uppdragningen sker.
- om planet "viker sig" (svänger) åt något håll avslutas starten omedelbart. Upprepas detta trimmas modellen genom att vingen vrides åt det håll som planet svänger.
- iakttag modellens flygning efter varje höjdstart och fintrimma därefter.
- var noga med att kontrollera vingens läge på kroppen före varje höjdstart.

WENTZELS

Apelbergsgatan 48 - Stockholm C.